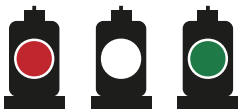
WARIES MISDAADREEKS · Nº 297

PEEËNSTAD IN ROOSENDAAL

De zaak van het vergeten seinhuis

ESCAPEBOEK · KRAAK DE CODES

Een speurdossier voor het hele gezin

UITGEVERIJ WARIES

Inhoud

Zo werkt dit escapeboek 4
Wie is wie 6
Het emplacement in 1950 7
Vooraf: de vondst 8
Kamer 1 · Het seinhuis 10
Kamer 2 · De dienstregeling 16
Kamer 3 · Het grensstation 22
Kamer 4 · Het Tongerlohuys 27
Kamer 5 · Carnaval in Peeënstad 36
Kamer 6 · Het register 42
Aan de lezer: de zes vragen 47
Werkbladen en antwoordformulier 48
Hints (op hun kop) 52
Verzegeld 55
Oplossingen van de puzzels 56
De oplossing van de zaak 57
Nawoord: 19.11 uur 62

Speelduur: 2 à 3 uur. Alleen of samen, vanaf ongeveer 9 jaar (met iemand die mee leest). Je hebt een potlood, kladpapier en, als je wilt, een rood en een groen kleurpotlood nodig.

Zo werkt dit escapeboek

In een oud seinhuis in Roosendaal is een koffer gevonden die er sinds 1950 verstopt zat. Hij was van **Kees Damen**, die in de carnavalsnacht van 1950 verdween. Iedereen dacht dat hij was gevlucht met de kas van zijn carnavalsclub. Zijn zusje Riet, nu 90, heeft dat nooit geloofd. Jullie zijn haar speurteam.

Zes kamers. Elke kamer is een plek in Roosendaal waar jullie op zaterdag 14 februari 2026 heen gaan, met Riets achterkleinkinderen Noor en Sem. In elke kamer vind je **stukken** (brieven, lijsten, foto's, een dagboek) en **puzzels**.

Deursloten. De puzzels geven de code voor het deurslot aan het eind van een kamer. Bij elk slot staat een **controle**: een rekensommetje dat laat zien of je code klopt, zonder het antwoord te verklappen.

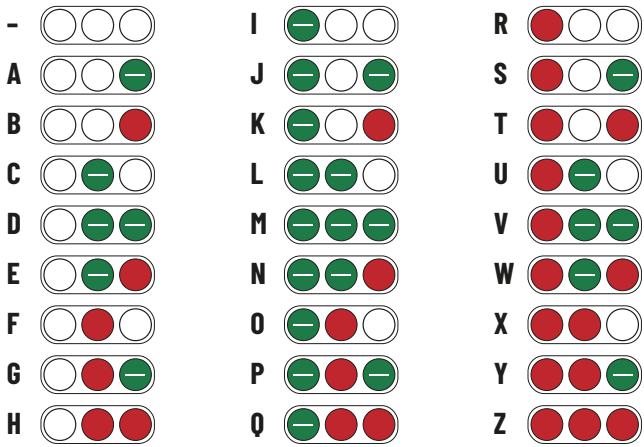
Twee zaken tegelijk. De puzzels openen de deuren. Maar de stukken die je onderweg leest, zijn ook **bewijs**. Achter in het boek staan zes vragen over wat er echt gebeurde in de nacht van 20 op 21 februari 1950 (p. 47). Lees dus alles goed, ook wat niet bij een puzzel hoort. Schrijf tijden op. Wie was waar, en wanneer?

Hints staan achterin, op hun kop (p. 52), in drie niveaus: van een richting tot bijna alles. **De oplossing** zit achter een verzegelde pagina.

Ter plekke of thuis. Bij sommige kamers staat een kleine opdracht voor wie in Roosendaal is. Je hebt die nooit nodig voor een code; thuis haal je alles uit het boek.

Gereedschap: de lampjeskaart

Buurtclub De Peeënstad had in 1950 een eigen geheimschrift: de **lampjescode**. Elke letter bestaat uit drie lampjes naast elkaar. Een lampje kan wit, groen of rood zijn. Deze kaart heb je in bijna elke kamer nodig.

Lees altijd van links naar rechts: eerst het linkerlampje, dan het middelste, dan het rechter. Drie witte lampjes betekenen: hier begint een nieuw woord.

De Peeënstad was een buurtclub van spoorkinderen, opgericht op 11 november 1949. Met carnaval heet Roosendaal Tullepetaonestad, maar de buurt achter het emplacement noemde zichzelf de Peeënstad: *peeën* is West-Brabants voor bieten, en elke herfst stonden er lange rijen bietenwagons op het emplacement.

Wie is wie

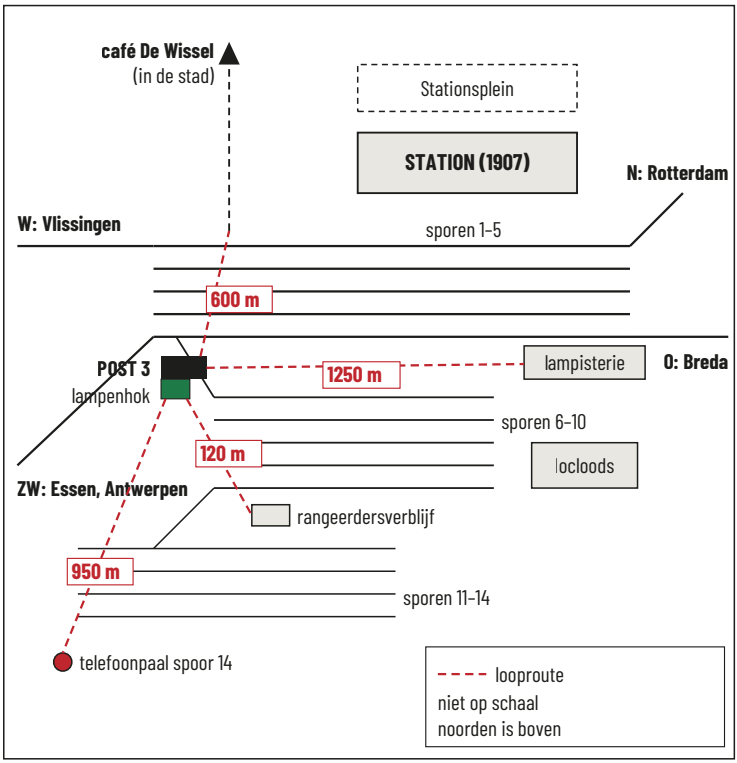
Nu, februari 2026

Riet Damen	90 jaar. Het jongere zusje van Kees. Was in 1950 veertien.
Noor (11) en Sem (9)	Achterkleinkinderen van oma Riet. Noor houdt van lijstjes, Sem van puzzels en van eten.
Linda	Moeder van Noor en Sem, kleindochter van Riet. Rijdt iedereen rond.
Sanne Vermeer	Ploegleider van sloopbedrijf Railbouw Westhoek. Vond de koffer.
Ingrid	Vrijwilliger bij Museum Tongerlohuys.

Toen, februari 1950

Kees Damen	21. Aspirant-seinwachter (seinwachter in opleiding). Penningmeester van De Peeënstad. Verdween in de nacht van 20 op 21 februari.
Jan Damen	52. Vader van Kees en Riet. Machinist op goederentreinen.
Huub Damen	49. Oom van Kees, broer van Jan. Lampenist: zorgt voor de lampen van seinen en seinhuizen.
Gerrit Schellekens	54. Seinwachter in seinhuis Post 3. Had die nacht dienst.
Bram Vermeulen	22. Voorzitter van De Peeënstad.
Jet Kuijpers	20. Secretaris van De Peeënstad. Hield een dagboek bij.
Wim Prinsen	20. Wagenbouwer van De Peeënstad. Bakkersknecht.
Lowie Van Aert	24. Rangeerder, woonde over de grens in Essen (België). Lid van De Peeënstad.

Het emplacement in 1950

Post 3 is het seinhuis aan de westkant. Boven zit de seinwachter bij de hefbomen, waarmee hij wissels en seinen bedient. Beneden, met een eigen buitendeur, is het **lampenhok**: daar stonden oude seinlampen. Oom Huub hing er zijn eigen cijferslot op.

De rode stippellijnen zijn looproutes vanaf het lampenhok. Gewone wandelaars lopen ongeveer 5 kilometer per uur. Over sporen lopen mag natuurlijk niet; in 1950 liepen spoormensen over vaste paden.

Vooraf: de vondst

Donderdag 12 februari 2026, 14.20 uur. Het oude seinhuis aan de westkant van het emplacement staat al dertig jaar leeg. De hefbomen zijn eruit, de ramen zijn dichtgetimmerd. Volgende week gaat het tegen de vlakte. Sanne Vermeer en haar ploeg halen eerst alles weg wat nog bruikbaar is.

In het lampenhok, beneden, zit een raar muurtje. Een halve meter hoog, tegen de oude kolenkist aan. “Waarom metsel je een kolenkist dicht?” vraagt Sanne zich hardop af. Ze tikt met haar hamer. Het klinkt hol.

Tien minuten later ligt er een bruine koffer op de werkbank in de bouwkeet. Stoffig, een beetje beschimmeld, met een cijferslotje en een kartonnen label met twee letters: **K. D.** Er hangen nog wat stukjes oude krant aan. Op één stukje staat een datum: februari 1950.

Sanne belt het museum. Het museum weet niets van een koffer, maar wel iets van een naam. “K.D.? Misschien Kees Damen,” zegt de vrijwilliger aan de telefoon. “Die jongen is in 1950 verdwenen. Er is hier een doos van zijn carnavalsclub. En volgens mij leeft zijn zus nog.”

> **De klok loopt.** Om 19.11 uur viert buurtclub De Peeënstad feest in de wagenloods. Oma Riet wil daar vertellen wat er met haar broer is gebeurd. Kunnen jullie de zaak voor die tijd oplossen?

KAMER 1

HET SEINHUIS

Zaterdag 14 februari 2026 · 09.00 uur · nog **10 uur en 11 minuten** tot het feest van 19.11 uur

Het is koud op het emplacement. De bouwkeet staat naast het oude seinhuis, een hoog bakstenen huisje met grote ramen bovenin. Sanne zet thee. Oma Riet gaat op de enige stoel zitten, met haar schoenendoos op schoot, en kijkt een hele tijd naar de koffer zonder iets te zeggen.

“Dat is ’m,” zegt ze dan. “Die had Kees op de markt gekocht. Voor zijn zondagse kleren, zei hij.” Sem vraagt waar Kees heen is gegaan.

“Dat weet niemand, manneke. Op carnavalsmaandag was hij er nog. Hij liep mee in de optocht van onze buurt, met lampen aan de wagen. Op dinsdagochtend was hij weg. En de kas van de club ook. Driehonderdtwaalf gulden. Dat was in 1950 heel veel geld.” Ze tikt op haar schoenendoos. “Iedereen zei: Kees is een dief. Ik was veertien. Ik heb het nooit geloofd.”

“Twee dagen eerder, op zaterdag, hoorde ik vader en Kees ruziën in de keuken. Over een brief. Vader riep: ‘Daar komt niks van in, zolang ik leef!’ Toen sloeg de deur. Later, toen Kees weg was, zei vader tegen iedereen: ‘Ik weet van niks. Ik heb geen zoon meer.’ Daarna mocht er thuis nooit meer over Kees gepraat worden.”

Noor heeft haar notitieboekje al open. “Zaterdag 18 februari: ruzie over een brief,” schrijft ze. “Vader zegt: ik weet van niks.” Ze kijkt op. “Maar hij wist dus wél iets. Hij wist van die brief.”